

■ Parkiet, deski, panele

Aleksandra Kuśmierczyk

PYTANIE CZYTELNIKA

Spędziłem ostatnio sporo czasu w sklepie z materiałami posadzkowymi. Im dłużej sprzedawca zachwalał jedno i zwracał uwagę na wady innych, tym większy miałem mętlik w głowie. Wybór ograniczyłem do trzech materiałów, ale nadal nie wiem: parkiet, deski, czy panele?

REDAKCJA

Musimy Pana rozczarować: nie możemy za Pana dokonać wyboru... Możemy jedynie podpowiedzieć, co wziąć pod uwagę, by ów wybór najlepiej dostosować do potrzeb.

Podobieństwa i różnice

Zacząć trzeba od określenia najistotniejszych kryteriów:

- Czy posadzka będzie intensywnie użytkowana i przez kogo, a więc czy w domu oprócz dzieci, są pies, kot i czy często przyjmuje się gości?
- Czy zależy nam na wykończeniu, które będzie służyło wiele lat, czy przeciwnie – wolimy zmiany, dlatego wybierzemy to, czego nie żał wymienić po pięciu sezonach?
- Trzeba też oczywiście pomyśleć o wyglądzie: czy będzie nam przeszkadzać, że posadzka po pewnym czasie ściemnieje albo zrobi się jaśniejsza?
- Czy chcemy ułożyć ją samodzielnie, czy zatrudnić do tego fachowca?
- I sprawy techniczne: czy zamierzamy instalować ogrzewanie podłogowe?
- Na koniec pytanie o cenę – czy posadzka ma być możliwie tania, czy też cena nie gra roli?

Materiały

Parkiet. Wykonuje się z drewna litego, najczęściej krajowego: buka, klonu, dębu, jesionu, lub gatunków egzotycznych takich jak: teak, iroko, kempas, daru daru. Ponieważ drewno na przemian kurczy się i pęcznieje, a jest to zjawisko naturalne, deszczułki – aby się nie paczyły – nie mogą być zbyt duże. Powinny mieć wymiary:

- grubość: 16–22 mm,
- szerokość: 30–100 mm,
- długość: 200–500 mm.

Deski. Podobnie jak parkiet, wykonuje się z drewna litego różnych gatunków. Najpopularniejsze to: brzoza, buk, dąb, jesion, modrzew, jodła, sosna i świerk. Deski podłogowe mają wymiary:

- grubość: 21–30 mm,
- szerokość: 7–19,5 cm,
- długość: 0,42–6 m.

Krawędzie desek mogą być gładkie lub wyprofilowane w pióra i wpusty, dzięki którym podłoga jest stabilna bez względu na zmiany wilgotności w pomieszczeniu.

Panele drewniane. Wykonuje się je z drewna klejonego, najczęściej trójwarstwowe (w sprzedaży są też panele drewniane dwuwarstwowe). Warstwy są ze sobą bardzo mocno połączone, co sprawia, że posadzka nie paczy się pod wpływem zmian wilgotności w pomieszczeniu. Gwarantem niepaczzenia się posadzki jest także to, że warstwy drewna mają przeważnie wzajemnie prostopadłe ukierunkowanie usłojenia. Najczęściej dwie spodnie warstwy wykonuje się z drewna iglastego, a warstwę wierzchnią – z różnych gatunków europejskich i egzotycznych. Standardowe wymiary paneli drewnianych to:

- grubość: 7–22 mm,
- szerokość: 7–17 cm,
- długość: 60–250 cm.

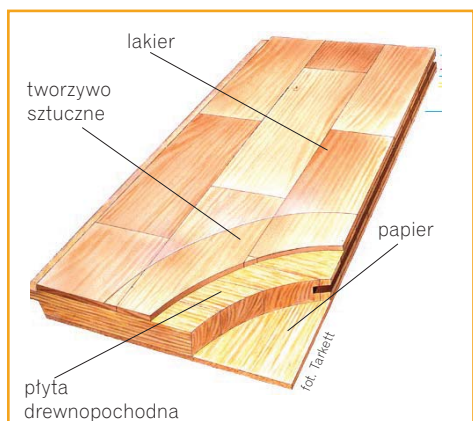
fol. Komfort

▲ Panele drewniane. Sprawdzą się w pokojach dziennych i salonach, ale tylko wtedy, gdy ich wierzchnia warstwa będzie wykonana z twardego drewna, np. dębu, grabu lub jesionu

Panele laminowane. Mogą imitować drewno lub kamień, produkuje się też panele z nadrukami w najróżniejsze kolorowe wzory. Podobnie jak panele drewniane, mają budowę trójwarstwową:

- warstwa spodnia to tworzywo sztuczne lub kilka warstw papieru;
- środkowa – płyta drewnopochodna (lepsza – HDF lub gorsza – MDF);
- górna – laminowany papier lub tworzywo sztuczne.

W sprzedaży standardem są panele grubości 8 mm. Czasami sprzedawcy oferują panele cieńsze, 6-milimetrowe, ale trzeba liczyć się jednak z tym, że mogą mieć one gorsze właściwości. Szerokość i długość mają taką jak panele drewniane.

Budowa paneli: w panelach laminowanych górna warstwa wykonana jest z tworzywa sztucznego lub laminowanego papieru, a w panelach drewnianych z drewna liściastego

Montaż

Parkiet. Układanie parkietu jest pracochłonne, czasochłonne i wymaga sporego doświadczenia, a więc dobrze jest powierzyć je dobremu fachowcowi. **Przed ułożeniem deszczułki powinny być sezonowane co najmniej dwa, trzy tygodnie, po to, by „przyzwyczyły się” do warunków panujących w pomieszczeniu. Parkiet z nie-sezonowanych deszczulek często się paczy i rozsycha.**

Po ułożeniu parkiet trzeba polakierować albo nasączyć olejem, po czym odczekać kilka kolejnych dni.

Uwaga! W czasie układania parkietu temperatura w pomieszczeniu nie powinna przekraczać 20°C.

Podłoga z desek. Układanie jej również wymaga fachowości: deski mocuje się do legarów gwoździami wbijanymi ukośnie w taki sposób, by nie były widoczne. Pod legarami podłogi powinna być rozłożona izolacja przeciwwilgociowa z folii. Deski mogą być wykończone fabrycznie, a takich nie trzeba ani lakierować, ani olejować. Plusem jest to, że od razu po ułożeniu można korzystać z podłogi – ustawiać meble czy wnosić kanapy.

Posadzka z paneli drewnianych. Jeśli panele są trójwarstwowe, a posadzka ma być układana jak podłoga pływająca (to znaczy taka, której się nie mocuje do podłoża), można ją ułożyć samodzielnie. Jeśli są to panele dwuwarstwowe, trzeba je przykleić od podłoża tak samo jak tradycyjny parkiet, i takie zadanie lepiej powierzyć fachowcowi. Posadzka z paneli układanych bez przyklejania jest dość „głośna” ze względu na odgłosy kroków, ponieważ jej swobodna płaszczyzna drga jak membrana bębienka. Aby te drgania wytłumić, stosuje się podkłady wyciszające. Panele są fabrycznie wykończone, dlatego ułożenie z nich posadzki jest tańsze niż

fol. Selena

▲ Klej do parkietu. Parkiet należy przeklejać do czystej, suchej i oczyszczonej powierzchni

ZDANIEM EKSPERTA

Czym charakteryzuje się podłoga z litego drewna, a czym deska warstwowa?

Mariola Sykuła, Barlinek SA

Projektując wnętrze domu, powinniśmy dobrze zastanowić się, zanim wybierzemy konkretną podłogę. Decyzja – podejmowana często na wiele lat – nie może być przypadkowa. Oferta rynkowa oraz nowoczesne technologie powodują, że można znaleźć podłogę dobrze komponującą się z naszym wnętrzem, kolorem ścian i wystrojem pomieszczenia.

Jeśli zdecydujemy się na ułożenie podłóg drewnianych, musimy wytypować gatunek drewna. Przed zakupem warto skonsultować decyzję, np. ze specjalistą parkieciarzem, ponieważ właściwości poszczególnych gatunków znacznie różnią się między sobą. Przed zakupem trzeba także wybrać rodzaj podłogi.

Deski warstwowe – charakteryzują się tym, że wszystkie warstwy wykonano z drewna, przy czym tylko wierzchnia (grubość ok. 3 mm) wykonana jest z najszlachetniejszych gatunków europejskich oraz egzotycznych. Podłogi warstwowe mają wykończoną warstwę licową (są polakierowane lub zaolejowane), dzięki czemu nie trzeba ich dodatkowo szlifować i lakierować, a montaż trwa bardzo krótko. Podłoga warstwowa zaraz po ułożeniu, (które można wykonać samodzielnie) jest gotowa do użytkowania – można ustawić na niej meble. Deski warstwowe są polecane na ogrzewanie podłogowe (potwierdzone testami). Konstrukcja deski oraz jej grubość (kilkanaście mm) przewodzi ciepło.

Podłogi lite – parkiet, mozaika, deski (dyle) – zbudowane są z jednego kawałka drewna. Największą popularnością cieszy się dąb oraz jesion. Podłogi z desek dzięki barwieniu mogą mieć bardzo zróżnicowane kolory: od bieli po ciemny brąz. Wiele z nich jest dodatkowo postarzane, co podkreśla wyrazistą strukturę i ułożenie drewna. Oferowane są także deski lakierowane lub olejowane, dzięki czemu ich montaż jest szybki. Ponieważ podłogi lite mają około 16–20 mm grubości, są trwałe i mogą być wielokrotnie cyklinowane. Nie są polecane na ogrzewanie podłogowe.

fol. Classen

fol. Barlinek

▲ Każdą posadzkę, zarówno parkiet, panele drewniane, deski jak i panele laminowane, trzeba wykończyć listwami. Dostępne są one w wielu wzorach i kolorach, dlatego łatwo je dopasować do odcienia posadzki

podłóg z desek czy parkietów drewnianych, które po ułożeniu wymagają cyklinowania, szlifowania i lakierowania. Jest też o wiele mniej czasochłonne.

Posadzka z paneli laminowanych. Układa się je jak podłogę pływającą – bez przyklejania i przybijania do podłoża, można więc to zrobić samodzielnie. Jest to łatwe, bo brzegi paneli mają połączenia zatrzaskowe, a wiele firm prezentuje na swych stronach filmy instruktażowe.

Odnawianie

Parkiet. Co kilka lub kilkanaście lat wymaga zeszlifowania i polakierowania lub nasączenia olejem. To, jak często trzeba będzie powtarzać odnawianie, zależy od gatunku drewna (tab. 1), ale też oczywiście od intensywności użytkowania parkietu. To, ile razy można parkiet zeszlifować, zależy od twardości drewna i od grubości deszczulek, co warto sprawdzić przed ich zakupem, im grubsze, tym więcej, gdyż za każdym odnawianiem stają się cieńsze.

Podłoga z desek. Olejowanie podłóg można powtarzać bez uprzedniego ich cyklinowania: deski uszkodzone, np. zarysowane, można naprawić, nie odnawiając całej podłogi. Przed nałożeniem nowego lakieru

▲ Drewna, które łatwo zmienia zabarwienie, nie powinno się stosować w jasnych, nasłonecznionych pokojach, ponieważ tam, gdzie pada słońce, pojawiają się przebarwienia

Bez względu na to, czy wybierzemy parkiet, czy panele drewniane, pamiętajmy, że drewno jest higroskopijne: pod wpływem wilgoci rozszerza się, a wysychając – kurczy.

całą podłogę trzeba oszlifować aż do „żywego drewna”.

Posadzka z paneli drewnianych. Odnawianie jej jest trudne, ale możliwe, choć można to zrobić tylko kilka razy (tym więcej, im grubsza jest wierzchnia warstwa paneli).

Posadzki z paneli laminowanych. Nie nadają się do odnawiania – zniszczoną posadzkę trzeba po prostu wymienić.

Nad ogrzewaniem podłogowym

Parkiet. Można zastosować, ale od wielu parkietarzy usłyszymy, że nie zalecają takiego rozwiązania i że nad ogrzewaniem podłogowym lepiej ułożyć drewno klejone, a nie lite.

Podłoga z desek. Jest grubsza od parkietu, a więc również takiego wykończenia nie zaleca się stosować nad ogrzewaniem podłogowym.

Posadzka z paneli drewnianych. Panele o dwu- lub trójwarstwowej konstrukcji są wystarczająco stabilne, więc można je zastosować nad ogrzewaniem podłogowym, z tym że zamiast łączyć panele tylko na pióro i wpust, lepiej przykleić je do podłoża, a z gatunków drewna wybrać te, które nie-

▼ Nie wszystkie panele laminowane można stosować na ogrzewaniu podłogowym. Trzeba to sprawdzić przed zakupem

Tabela 1. Jak często odnawiać posadzki drewniane?

Gatunek drewna	Twardość	Odnawianie w przeciętnych warunkach użytkowania
brzoza olcha sosna	miękkie	co 5–7 lat
buk dąb jesion	twarde	co 8–10 lat
jatoba merbau	bardzo twarde	co 11–13 lat

fol. Quick-Spree

znacznie się kurczą i pęcznią: merbau, iroko, doussie, jatobe, i z krajowych – dąb i akacja; lepiej nie wybierać buku, klonu, grabu ani brzozy.

Posadzka z paneli laminowanych. Są takie panele, które dobrze znoszą częste wahania temperatury i nie są zbyt silną barierą dla ciepła emitowanego przez podłogówkę. Producenci takich paneli zwykle informują, że można je układać w tak ogrzewanych pomieszczeniach. Informacji trzeba szukać na opakowaniu. ■

Tab. 2. Zastosowanie gatunków drewna zależnie od intensywności użytkowania posadzek

Pomieszczenia	Natężenie ruchu	Najodpowiedniejsze gatunki drewna
przedpokoj, korytarze, schody	bardzo duże	bardzo twarde: tali, badi, jatobe i merbau
pokój dzienny, salon	duże	twarde: buk, dąb, jesion i grab
sypialnie	małe	średnio twarde: klon, brzoza, olcha

Tab. 3. Zalety i wady olejowania i lakierowania posadzek

Olejowanie	Lakierowanie
<ul style="list-style-type: none"> + działa włąębnie + w razie uszkodzenia posadzki można naprawić tylko zniszczoną część + oleje nie zawierają toksycznych substancji 	<ul style="list-style-type: none"> + ułatwia pielęgnację posadzki + chroni drewno przed ścieraniem + powłoka z lakieru jest odporna na wodę i brud
<ul style="list-style-type: none"> – gorzej chroni posadzki przed zabrudzeniami i wodą – wymaga częstszego powtarzania – pielęgnacja olejowanych posadzek jest kosztowna 	<ul style="list-style-type: none"> – powłoka z lakieru może pękać, rozwarstwiać się i łuszczyć – uszkodzonej powłoki nie da się naprawiać fragmentami (trzeba polakierować całość) – renowacja jest możliwa tylko po oszlifowaniu do „żywego drewna”

Tab. 4. Porównanie paneli drewnianych i laminowanych

Cechy	Panele drewniane	Panele laminowane
Wygląd	naturalny, szlachetny	ciekawe wzory i kolorystyka, niedostępne wśród paneli drewnianych
Odporność na ścieranie	duża	duża
Łatwość montażu	raczej przez specjalistę	można samodzielnie
Wybór wzorów	ograniczony, ale bogaty – od drewna jasnego, przyciemnianego, po czarne	nieograniczona liczba wzorów i kolorów, bo nadrukować można wszystko – od strącków fasoli po replikę Mony Lisy
Tłumienie hałasu	dobrze	gorsze niż panele drewniane

INFO RYNEK - Ile kosztują panele, parkiet, podłogi z desek?

Deszczułki parkietowe. Ceny zależą od gatunku i klasy drewna. Najdroższe wcale nie musi być drewno egzotyczne, a najtańsze – rodzime:

kempas – 55 zł/m²
jesion – 58–90 zł/m²
akacja – 65 zł/m²
dąb – 75–100 zł/m²
teak – 100 zł/m²

Kompleksowe układanie, cyklinowanie i potrójne lakierowanie parkietu – ok. 50 zł/m²

Deski podłogowe. Cena zależy od gatunku drewna oraz długości desek: im dłuższe, tym droższe.

dąb – ok. 185 zł/m²
jesion – 100–130 zł/m²
teak – 200 zł/m²
merbau – 300 zł/m²

Panele laminowane. Największy wybór i najniższe ceny, które zależą od klasy ścieralności i wymiarów paneli: od 30 do 100 zł/m².

Panele drewniane. Są tańsze niż parkiet, bo na ich warstwy spodnie używa się drewna gorszej jakości. Cena zależy od gatunku drewna oraz tego, czy panele są olejowane czy lakierowane.

panele dębowe – 100–130 zł/m²
merbau – ok. 200 zł/m²

Układanie paneli: od 20 zł/m²
Cyklinowanie bezpyłowe surowych desek, parkietu: od 15 zł/m²

Cyklinowanie bezpyłowe polakierowanych desek, parkietu: 18 zł/m²
Lakierowanie: 4 zł/m²

Montaż listw przypodłogowych: od 4 zł/m

Uwaga! Sprzedawcy często oferują wybrane modele podłóg po cenach promocyjnych, czasem nawet 30% niższych od cen wyjściowych, więc warto szukać takich ofert.

▶ Olej czy lakier?

Olej jest impregnatem, który wnika w strukturę drewna, ale jego pory pozostawia otwarte. Dlatego, choć zabezpiecza drewno przed ścieraniem oraz uszkodzeniami mechanicznymi, nie chroni go przed zaplamieniem – na przykład winem czy mocną kawą. Drewno olejowane, przynajmniej na początku, trzeba pielęgnować częściej niż drewno lakierowane, a po pewnym czasie ponownie nasączyć olejem. Olejowane deski są bardzo odporne na zmiany wilgotności i wnikanie wody, posadzka jest więc stabilna wymiarowo – drewno tak pielęgnowane mniej się rozszerza i kurczy.

Podłogi i posadzki olejowane wolno myć i pielęgnować wyłącznie środkami przeznaczonymi do tak wykończonego drewna: stosowanie innych preparatów niż zalecane może spowodować uszkodzenie drewna.

Olej jest materiałem naturalnym, obojętnym na działanie większości związków chemicznych, a pokryta nim podłoga nie błąszczy się i nie zmienia zabarwienia, ale widać na niej każdą najmniejszą nierówność, która powstała przed olejowaniem.

Lakier pokrywa jedynie wierzchnią warstwę drewna, tworząc na niej ochronną powłokę, która może ulegać zarysowaniu. **Posadzki lakierowane są łatwiejsze w codziennej pielęgnacji – można je zmywać nawet wodą, choć należy to robić bardzo ostrożnie i szybko**, by woda nie oddziaływała na nie przez dłuższy czas, bo wtedy mogłaby wnikać w strukturę drewna. Lakier nadaje posadzkom połysk, przyciemnia je lub rozjaśnia oraz podkreśla rysunek jego usłojenia.

Jeśli kupuje się panele warstwowe lub deski podłogowe fabrycznie wykończone i lakierowane, warto sprawdzić, ile zastosowano warstw lakieru (może być ich siedem albo tylko trzy) i czy lakier ten utwardzono promieniami UV, co zwiększa odporność lakieru na ścieranie, zarysowania i inne uszkodzenia.

Uwaga! Jeśli w domu mieszka alergik, należy sprawdzić, czy oleje lub lakiery przeznaczone (lub użyte w wyrobach gotowych) do wykańczania drewna są bezpieczne dla takich osób, o czym informuje atest higieniczny PZH.

PRZYDATNE ADRESY

BARLINEK 41 333 11 11 www.barlinek.com.pl
CLASSEN 32 429 20 00 www.classen.pl
KOMFORT 91 482 20 00 www.komfort.pl

QUICK STEP www.quick-step.com
SELENA 71 783 83 01 www.selena.pl
TARKETT 22 639 31 66 www.tarkett.pl

WITEX 71 374 02 60 www.witex.com

– ceny brutto –